

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:

/СОНЯ ХРИСТОВА/

**ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В ДГ“ЩАСТЛИВО ДЕТСТВО“С.ЧОМАКОВЦИ
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2021/2022Г.**

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на ДГ Щастливо детство“с.Чомаковци е разработен от директора, комисия от педагогически специалисти и представители на общественния съвет към детската градина в съответствие с изискванията на чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО, Конвенция на ООН за правата на детето, Европейската харта за правата на детето, Конституцията на РБългария, Наредба за приобщаващото образование.

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно-възпитателния процес и има за цел:

Детската градина да се превърне в място, където се изгражда сплотена училищна общност на деца, учители и родители;

Тази общност да постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки;

Всички членове на общността да се отнасят с уважение помежду си и да си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование;

Всеки учител да осъществява своите професионални задължения в услуга на децата и допринася за формиране облика на детската градина.;

За всеки работещ в детската градина да е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика;

Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;

Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към детската градина като институция;

Да подпомага работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;

Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото;

Да регламентира етичните норми на поведение в колектива и така да създаде оптимални условия за работата в детската градина;

Децата да почувстват, че детството е изключително важен период от живота на човека;

Родителите да осъзнаят, че семейството е най – естествената среда за развитието на детето;

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1(1) Етичният кодекс на ДГ “Щастливо детство“ е създаден на основание чл. 175, ал.1 от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование:

Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето , към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности;

Равен достъп до качествено образование;

Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

Хуманизъм и толерантност.

(2)Етичният кодекс е приет с решение на Общо събрание на училищната общност.

Чл.2. (1) Дейността на всички работещи в детската градина се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност;

(2)Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдейства за провеждането на държавна политика в сферата на образованието;

(3) Служителите в зависимост от функциите, осъществяват действия, предлагат и взимат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието които Щастливо детство“ с.Чомаковци

(4) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на децата и техните семейства.

(5) Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на ДГ Щастливо детство“ не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл.3. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички служители на училищната общност и се следи от Комисия по етика при ДГ Щастливо детство“, която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените в него санкции.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ЦЕЛИ

Чл.4. Етичният кодекс има за цел:

Да повиши общественото доверие в морала и професионализма на работещите в детската градина и да издигне нейният престиж;

Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в детското заведение;

Да съдейства за придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорно гражданско участие;

Да подпомогне формирането на толерантност към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин и към хората с увреждания. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;

Да насочи поведението и подпомогне работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;

Да очертае моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду си и към обществото.

РАЗДЕЛ ТРЕТИ

ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ

Чл.5. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Работещият с деца трябва да притежава определени личностни, морални и социални качества;

Работещият с деца специалист притежава и отговорно прилага своето познание и опит;

Той не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си;

Професионалистът, работещ с деца, се стреми да изпълнява работата си качествено и в срок, но не заблуждава децата и техните семейства за ефективността и ефикасността на своята дейност, т.е. високо цени честността в отношенията;

Той е коректен в отношенията си с децата и е лоялен спрямо родителите им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ГЛАВА I

ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.6. Доверието и взаимното уважение между професионалиста и семейството са в основата на взаимоотношенията помежду им. В този смисъл професионалистът се ангажира да работи за изграждане на доверие с децата и родителите, да защитава интересите на децата, с които работи, да защитава принципите на поверителност на информацията, да създава реалистична очаквания за резултатите от работата си, да избягва действия и ситуации, които биха предизвикали конфликт.

Чл.7. Работещият с деца професионалист целенасочено се стреми към изграждане, утвърждаване и повишаване на доверието и уважението към професията. Затова той се ангажира да развива и популяризира успешни практики, да работи за повишаване на професионалната си отговорност и компетентност, да подпомага професионалното израстване на своите колеги и да насърчава проявите на висок професионализъм и морал, да се стреми към прозрачност и социална отговорност в работата си.

Чл.8. Работещият с деца си сътрудничи с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазва професионална независимост.

ГЛАВА II

ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.9. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл.10. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.11. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.12. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.13. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл.14. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.15. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.16. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.17. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.18. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.19. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.20. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.21. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.22. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл.23. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.24. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.25. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.26. Когато разберем за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Чл.27. Да опазваме личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползваме само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

Чл.28. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

ГЛАВА III

РОДИТЕЛИ

ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.29.Първостепенна отговорност на персонала е:

- подпомагане семейството при отглеждането и възпитанието на децата;
- зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения;
- уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца;
- информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с детето.

Чл.30. Не позволяваме и не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.31 Да не използваме нашите отношения със семейството за лично благодетелстване.

Чл.32. Осигуряване конфиденциалност на информация и зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.33. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.34. В случаите на конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта.

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.35. Родителите помагат според възможностите си да се утвърди трайно авторитета на детската градина.

Чл.36. Основни задължения на родителя /настойника/ са:

- Да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
- Да следи и насърчава неговите успехи;
- Да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;

-Съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;

-Съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.

Чл.37. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Чл.38. Задължение на родителя /настойника е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.

Чл.39. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.

Чл.40. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл.41. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Чл.42. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

ГЛАВА IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл.43. Изграждане и поддържане отношения на уважение, доверие, сътрудничество и коректност.

Чл.44. Обменяне на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието на детската градина и правата на детето.

Чл.45. Утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет чрез лично поведение и чувство за отговорност.

Чл.46. Недопускане на действия, които биха уронили престижа на професията и нетърпимост към подобни действия.

Чл.47. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

ГЛАВА V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.48. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.49. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.50. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.51. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.52. Да работим в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и противопоставяне на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ ПЕТИ

ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ

ГЛАВА I

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.53. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.

Чл.54. (1) Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи.

(2) Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл.55 Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на детската градина.

Чл.56. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да върши работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл.57. (1) Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели.

(2) Служителят информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл.58 Служителят в изпълнение на заеманата длъжност, трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.59. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в детската градина единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

ГЛАВА II

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.60. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителите следват поведение, което не уронва престижа на детската градина;

(2) Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави;

(3) Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си;

(4) Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл.61. Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на детската градина.

Чл.62. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл.63. (1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в детската градина;

(2) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси;

(3) Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.64. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Чл.65. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят на детската градина – следва да подаде молба за прекратяване на трудовите правоотношения.

ГЛАВА III

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.66.(1) Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения;

(2) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си;

(3) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване;

(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси;

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебни си задължения, които са при-чина за възникването на конфликта.

РАЗДЕЛ VIII

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.67. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в детската градина се създава Комисия по етика.

Чл.68. Членовете се избират от педагогическия съвет за срок от една година.

Чл.69. Комисията по етика приема правила за дейността си, с които се запознава педагогическият съвет и които се утвърждават от директора.

Чл.69. Комисията по етика отчита дейността си на годишния педагогически съвет.

Чл.70 Комисията по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира.

Чл.71. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Комисията по етика, която се завежда във входящ дневник на детската градина.

Чл.72. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в едноседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което директорът взема решение.

Чл.73. Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика

РАЗДЕЛ IX

САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл.74. Санкциите по този кодекс се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на етичните норми и да се въздейства възпитателно върху останалите членове.

Чл.75. (1) Санкциите са:

писмено уведомяване на служителя или работника и даване публичност на случая;

предложение до работодателя за дисциплинарно наказание;

(2) Непроизнасянето в срок от две седмици от получаване на сигнала се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ X

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.76. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Чл.77. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за устройството и дейността на детската градина.

Чл.78. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

Чл.79. Изменения в настоящия кодекс могат да се направят след внасянето на писмено мотивирано предложение до етичната комисия или при директора от всеки член на училищната общност, след което се предлагат за одобрение от педагогическия съвет.

